

Bedre Balance

FAMILIERNES RÅDIGHEDSBELOEB ER IKKE HØJERE I PROVINSEN END I HOVEDSTADEN

I debatten om udligningssystemet har de 34 hovedstadskommuner fremført, at en familie i hovedstadsområdet har et årligt rådighedsbeløb der er 96.000 kr. mindre end en tilsvarende familie i Nordjylland. Under sloganet 'stop forskelsbehandlingen nu' bliver de 96.000 kr. fremført som et centralt argument for sænke landsudligningen.

Kurt Houlberg fra KORA, som er ekspert på området, har i forbindelse med de 34 hovedstadskommuners lancering af 'stop forskelsbehandlingen nu' udtalt: "Udligningsordningen er skabt for at skabe større lighed mellem kommunerne i forhold til, hvad de har af økonomiske muligheder. Den er ikke sat i verden for at skabe større lighed mellem borgernes rådighedsbeløb. Det er to forskellige dagsordener, der bliver blandet sammen".

De 34 hovedstadskommuners sammenkædning af kommunal udligning og privatøkonomi svarer altså til at sammenligne æbler med pærer. Men selv hvis man går ind på sammenkædningen viser beregninger, at det ikke er korrekt, at familierne i hovedstaden er dårligere stillet rent privatøkonomisk end familierne i provinsen. Familiernes rådighedsbeløb er ikke højere i provinsen end i hovedstaden!

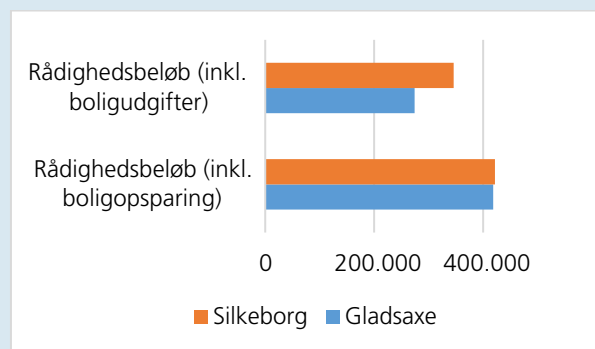
BEREGNING AF RÅDIGHEDSBELOEB

Bedre Balance har kigget nærmere på hovedstadskommunernes regnestykke. Det stammer fra Penge og Privatøkonomis kommuneguide 2014. Der tages udgangspunkt i en modelfamilie: To voksne og to børn, der bor i egen villa på 140 m² og har en årlig familieindkomst på 800.000 kr. Bedre Balance har beregnet, hvordan rådighedsbeløbet ser ud for denne modelfamilie, hvis den bor i enten Gladsaxe eller Silkeborg. Man kunne have valgt andre kommuner udenfor hovedstadsområdet, men her er altså valgt en kommune – Silkeborg – der på mange parametre kan sammenlignes direkte med Gladsaxe.

Før boligudgifter har modelfamilien i Gladsaxe på årsbasis 9.861 kr. mere til forbrug end familien i Silkeborg. Når boligudgifterne er betalt, er rådighedsbeløbet for modelfamilien i Silkeborg 71.566 kr. højere end i Gladsaxe. Årsagen hertil er, at en villa på 140 m² typisk koster 3,1 mio. kr. i Gladsaxe mod 1,6 mio. kr. i Silkeborg.

Tager man højde for, at opsparingen i boligen er væsentlig større for modelfamilien i Gladsaxe end i Silkeborg får man et mere fyldestgørende billede af familiernes rådighedsbeløb.

RÅDIGHEDSBELOEB I GLADSAXE OG SILKEBORG I 2014

Modelfamilien i Gladsaxe afdrager således 16.505 kr. mere på det større boliglån allerede i det første år sammenlignet med familien i Silkeborg. Hertil kommer, at husprisstigningerne er større, når man bor i en dyr villa. Ved moderate husprisstigninger på 3,5% årligt, får modelfamilien i Gladsaxe det første år en værdistigning, der er 51.934 kr. større end i Silkeborg.

Beregning af rådighedsbeløb i Gladsaxe og Silkeborg i 2014

	Gladsaxe	Silkeborg	Forskel
Familieindkomst	800.000	800.000	0
Rådighedsbeløb (ekskl. boligudgifter)	443.344	433.483	9.861
Boligudgifter (netto)	169.126	87.700	81.426
Rådighedsbeløb (inkl. boligudgifter)	274.218	345.783	-71.565
Boligpris (140 m²)	3.126.795	1.642.970	1.483.825
Opsparing i bolig (afdrag)	34.781	18.276	16.505
Værdistigning (3,5% årligt)	109.438	57.504	51.934
Reelt rådighedsbeløb (inkl. opsparing og værdistigning)	418.437	421.563	-3.126

Kilde: Egen beregning på baggrund af Penge og Privatøkonomis kommuneguide 2014 (som anvendt af hovedstadskommunerne).

Når opsparing i boligen og værdistigning indregnes har familien i Gladsaxe opvejet 68.439 kr. af forskellen på 71.566 kr. Tager man i betragtning, at villaerne i hovedstaden stiger hurtigere i værdi end villaer i provinsen, når man hurtigt frem til, at familierne i hovedstaden har samme

eller måske endda et lidt højere rådighedsbeløb end familierne i provinsen.

Det passer altså ikke, når hovedstadskommunerne siger, at familier i hovedstaden har et lavere rådighedsbeløb end familier i provinsen. De højere boligudgifter i hovedstaden modsvarer af den større boligopsparing de samme familier har.

ER EN MODELFAMILIE UDTRYK FOR DE FAKTISKE FORHOLD?

Familierne i hovedstaden er rigere end i provinsen og en modelfamilie, der tjener 800.000 kr. årligt, er ikke udtryk for det reelle indkomstniveau i hovedstaden og i provinsen. Tages der højde for de faktiske indkomster vil resultatet i endnu højere grad vise, at familier i hovedstaden har et højere rådighedsbeløb end familier i provinsen.

Ser man på det gennemsnitlige beskatningsgrundlag fremgår det, at indbyggere i hovedstaden har et gennemsnitligt årligt beskatningsgrundlag på 209.000 kr. mens indbyggerne i provinsen har et gennemsnitligt årligt beskatningsgrundlag på 167.000 kr. Indbyggerne i hovedstaden har således et beskatningsgrundlag, der er godt 40.000 kr. højere hvilket svarer til en forskel på ca. 25%.

Beskatningsgrundlag i 2016 (kr. pr. indbygger)

	2016
Kommuner i hovedstaden	208.790
Kommuner i provinsen	167.206
Forskel	41.584

Kilde: SIM's kommunale nøgletal

Konkret foreslår Bedre Balance, at:

- Hæve landsudligningen fra 61% til 88%
- Fjerne hovedstadsudligningen, der i dag er på 27%
- Reducere udligningsgraden i ordningen for kommuner med højt strukturelt underskud uden for hovedstaden fra 32% til 5%
- Udbrede denne ordning til også at omfatte kommunerne i hovedstaden
- Fastholde den nuværende grænse for at være omfattet af ordningen vedrørende højt-strukturelt underskud på 95% af det landsgennemsnitlige underskud
- Fastholde det nuværende niveau for overudligning på 93%

DU KAN LÆSE MERE OM BEDRE BALANCES FORSLAG PÅ WWW.BEDREBALANCE.NU

Bedre Balance nu!

Bedre Balance består af Esbjerg, Herning, Hjørring, Holstebro, Odsherred, Randers, Vordingborg og Aarhus Kommuner

- 63 ud af 64 borgmestre uden for hovedstaden (i byrådsperioden 2014-2017) støtter Bedre balance
- Disse 63 borgmestre repræsenterer kommuner med 3,7 mio. indbyggere
- 37 ud af 48 V-borgmestre støtter Bedre Balance
- Alle S-borgmestre uden for hovedstaden – svarende til 20 borgmestre – støtter Bedre Balance-initiativet

Esbjerg
Kommune

Herning
Kommune

Hjørring Kommune

HOLSTEBRO KOMMUNE

ODSHERRED
KOMMUNE

Randers Kommune

VORDINGBORG
KOMMUNE

AARHUS
KOMMUNE